

ДО

НАУЧНОТО ЖУРИ,
назначено със Заповед № РД-38-
190/24.03.2017 г.
на Ректора на СУ
„Св. Климент Охридски“

СТ А Н О В И Щ Е

от
д-р Огнян Стамболиев,
професор по Гражданско процесуално право

относно:

дисертационен труд за присъждане
на образователната и научна степен „доктор“
научна област 3. „Социални, стопански
и правни науки“
професионално направление 3.6. „Право“,
докторска програма „Граждански процес“,
Юридически факултет, Катедра
„Гражданскоправни науки“

Тема: „Преклузията за възражения на
ответника в общия исков процес“

Автор: Ивайло Костов

Научен ръководител:

проф. д-р Анелия Мингова

Основание за изготвяне на становището:
190/24.03.2017 г.
на Ректора на СУ
„Св. Климент Охридски“

I. КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТА

Ивайло Кръстев Костов е роден през 1978 г. в гр. Варна. Завършил е специалност „Право“ в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ през 2002 г. В периода 2002-2006 г. работи като юрисконсулт, а от 2007 г. е действащ адвокат в Софийската адвокатска колегия. Сътрудник

във Фондация „Български адвокати за правата на човека“ между 2001 г. и 2007 г. Води обучения и семинари в ЦОА „Кръстю Цончев“ от 2015 г. От 2010 г. е „асистент“ в Катедра „Гражданскоправни науки“ в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ и оттогава води семинарни занятия по Граждански процес

III. ДАННИ ЗА ДИСЕРТАЦИЯТА И АВТОРЕФЕРАТА

Дисертационният труд „Преклузията за възражения на ответника в общия исков процес“ е структуриран в Увод, три глави („Историческо развитие и сравнителноправен преглед“; „Преклузията за възражения на ответника и принципите на гражданския процес“; „Преклузията за възражения на ответника в отделните фази и стадии на производството“) и Заключение. Тази тема за пръв път се разглежда в българската правна литература.

Един или друг аспект на преклузиите в гражданския процес е бил разглеждан от други автори, коректно цитирани от дисертанта, но на първо място бих отбелязал че тези публикации са фрагментарни, и на второ – че невинаги са достатъчно задълбочени.

Представената дисертация, по мое мнение, отговаря на изискванията на закона и както отбелязах по-горе, разработката е оригинална и съдържа доста приносни моменти, които ще бъдат посочени в следващата точка.

Представеният за защита дисертационен труд е написан на стегнат и точен юридически език и евентуалното негово публикуване би представлявало интерес не само за студентите по право, но и за практикуващите юристи.

Дисертантът е използвал умело няколко метода при извършеното изследване.

На първо място, историческият метод му е позволил да разгледа преклузиите на възраженията на ответника в гражданския процес от техния генезис до съвременните им проявления в гражданското процесуално законодателство.

На второ място, сравнителноправния метод му е позволил да установи взаимните връзки между различните европейски законодателни решения на проблема и на този фон да търси ней-доброто от тях.

На трето място, критично-аналитическият метод му е дал възможност да анализира съществуващата в Република България нормативна уредба и да направи своите предложения за усъвършаване на законодателството в тази област.

Към дисертационния труд има представена библиография: 103 заглавия на български език и 41 на латиница.

Представеният автореферат е коректен и съответства на дисертационния труд.

IV. НАУЧНИ ПРИНОСИ

1. Лично аз намирам, че самото разглеждане за пръв път в България на преклузията на възраженията на ответника в общия исков процес представлява в глобален план научен принос на автора.

2. От целия представен за защита труд центърът е поставен в изложението във втората и третата глави. По същество именно там са поставени на анализ възраженията на ответника и тяхната преклузия. В тази връзка бих отбелязал, че от гледна точка на предмета на дисертацията според мен е отделено прекалено много място на историческото развитие на института и на сравнителноправния преглед (1/3 от обема на дисертацията). Изследването по-нататък не печели особено от пространното изложение в гл. 1. Разбира се отдавам заслуженото на изключителната упоритост и работоспособност на автора в издирването на литературните източници от началото на миналото столетие и проследяване на

промените в този исторически момент на процесуалното ни законодателство.

3. В гл. 2 авторът разглежда преклузията за възраженията на ответника и принципите на гражданския процес. На това място съвсем правилно е разгледал на първо място какво представлява преклузията и последиците от нейното настъпване.

3.1. Неубедителен е изводът, направен в т. 2.1.1., че **„преклузията е процесуална последица от неизвинително бездействие....., която се отнася до неупражняването в срок на процесуалните възможности (права) на страните, които не влияят на развитието на производството“**. Всъщност в процеса като динамичен фактически състав всяко процесуално действие на страните влияе на развитието на производството. Основателното възражение за подсъдност, направено своевременно, променя съда, който ще гледа делото. Обжалването на определението с частна жалба променя производството и сезира втората инстанция. И т.н.

3.2. Позитивни и имащи приносен характер са разсъжденията относно разликата между преклудиращото действие на СПН и преклузиите на възраженията на ответника в рамките на производството.

3.3. Споделям като принос критиките, отправени към ТР № 5/2012 г. на ОСГТК на ВКС, по въпроса за допустимостта на установителния иск по чл. 124, ал. 4 от ГПК. Но независимо от това дали сме съгласни с ТР на ВКС трябва да отчетем че след него никой съд, поради задължителния характер на Тълкувателните решения, с основание няма да приеме такъв иск за разглеждане ако документа не е бил оспорен своевременно в производството.

3.4. В т. 2.2. Докторантът Ивайло Кръстев сполучливо разглежда възражението като процесуално действие с което се упражнява процесуалното право на възражение и неговото погасяване. Тук уместно се анализира възражението в качеството му на защитно средство в процеса.

3.5. В последната точка на гл. 2 авторът разглежда последиците от настъпилата преклузия през призмата на принципите на гражданския процес. Този подход следва да бъде споделен, защото принципите несъмнено са оказали влияние върху възприетата от законодателството преклузия. По тази част имам две бележки. Първо – едва ли, дори само на научно ниво, бихме могли да твърдим че в гражданския процес има принцип „за сътрудничество между съда и страните“ (т. 2.3.3). Второ – според мен преклузиите в гражданския процес са тясно свързани с други два принципа (състезателното начало и концентрационното начало), които изобщо не са взети предвид.

4. В гл. 3 от дисертационния труд И. Костов разглежда преклузията за възраженията на ответника в отделните фази и стадии на производството.

4. 1. Като не се спирам на множеството аналитични положителни моменти в тази глава ще споделя направеното от докторанта предложение преклузиите за посочването на нови факти и за исканията за събиране на доказателствени средства по чл. 147 от ГПК да настъпва след момента на доклада по делото (т. 3.3).

4.2. Уреденото у нас второинстанционно производство като ограничен въззив с основание ограничава страните, които са бездействали без извинителна причина. Това е взето предвид от И. Костов и точно е анализирано в работата му (т. 3.4).

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Към представения за защита труд биха могли да се направят още много критични бележки. Но независимо от тях работата може да бъде оценена положително. Разглежданите въпроси действително са сложни и

докторантът Ивайло Костов е положил огромни усилия при издирването и запознаването с релевантната българска и чуждестранна правна литература и съдебна практика.

Намирам че трудът отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 3 от ЗРАСРБ и Правилника на СУ“Св. Климент Охридски за присъждането на научната и образователна степен „доктор по право“. Съчинението има научни и приложни резултати, които могат да се окачествят като оригинални. Докторантът демонстрира качествена теоретична подготовка и възможности за аналитично мислене.

С УВАЖЕНИЕ: